

Klageinstans ved klage på vedtak om moderasjonsordninger for familier med lavest betalingsevne

Utdanningsdirektoratet har svart Fylkesmannen i Oslo og Akershus på spørsmålet om det er fylkesmannen eller kommunens eget klageorgan som er rett klageinstans ved klage på vedtak om moderasjonsordninger for familier med lav betalingsevne.

TOLKNINGSUTTALELSE | 17.02.2015

Gjelder

- [Forskrift om foreldrebetaling i barnehager - § 3. Moderasjonsordninger](#)
- [Forskrift om foreldrebetaling i barnehager - § 5 Klage til statsforvalteren](#)

Sakens bakgrunn

Utdanningsdirektoratet viser til brev fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus datert 3. desember 2014. Dere spør om det er fylkesmannen eller kommunens eget klageorgan som er rett klageinstans ved klage på vedtak om moderasjonsordninger for familier med lav betalingsevne.

Dere viser til at flere kommuner selv behandler klager på slike vedtak. Dere viser også til omtalen av bestemmelsen i departementets rundskriv F-08/2006, der det står følgende: «Fastsetting av foreldrebetaling kan påklages der det framgår at det beløpet foreldre/foresatte skal betale overstiger maksimalgrensen. Klageretten vil også omfatte

fastsetting av betaling for deltidstilbud der det framgår at foreldrebetaling for et deltidstilbud ikke er satt lavere enn prisen for et heldagstilbud, jf. § 2, samt vedtak om moderasjonsordninger jf. § 3.»

Utdanningsdirektoratets vurdering

Forskrift om foreldrebetaling i barnehager (forskriften) § 3 regulerer kommunens plikt til å ha moderasjonsordninger for søsken og barnefamilier med lavest betalingsevne. Alle kommuner skal ha ordninger som kan tilby barnefamilier med lavest betalingsevne en reduksjon i eller fritak for foreldrebetaling, jf. § 3 tredje ledd. Det følger av forskriften § 5 at «[f]astsetting av foreldrebetaling» kan påklages til fylkesmannen. Kommunens eget klageorgan er klageinstans for eventuelle andre vedtak etter forskriften, jf. hovedregelen om klageinstans i forvaltningsloven § 28 andre ledd.

Reglene om maksimalpris for foreldrebetaling og klagerett til fylkesmannen ble innført i 2004. Det framgår av høringsnotatet av 23. desember 2003 punkt 3.6 at klageadgangen til fylkesmannen i § 5 ble innført som en følge av barnehageforliket. Om rekkevidden av klageadgangen skrev Barne- og familiedepartementet følgende: «Vedtak om foreldrebetaling kan imidlertid bare påklages der det framgår av vedtaket at det beløpet foreldre/foresatte skal betale overstiger maksimalprisen fastsatt i forskriften, jf. utkastets § 1. Klageretten vil også omfatte vedtak om betaling for deltidstilbud der det framgår at foreldrebetaling for et deltidstilbud ikke er satt lavere enn prisen for et heldagstilbud, jf. utkastet § 2. Slik utkastet er formulert vil det ikke være adgang til å påklage manglende søskenmoderasjon eller annen moderasjonsordning.»

Da barnehageloven av 2005 kom, ble forskrift om foreldrebetaling i barnehager i hovedsak videreført uendret, se høringsnotat av 26. september 2005 punkt 5. Ordlyden i § 5 ble kun justert for å unngå problemstillingen om den tidligere formuleringen «[v]edtak» innebar at den enkelte barnehages beslutning om å overstige maksimalprisen skulle regnes som et enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Innholdet i klageretten i § 5 ble ikke endret.

Utdanningsdirektoratet har sett på ordlyden og forarbeidene til § 5 opp mot formuleringen i rundskriv F/08-2006 som Fylkesmannen i Oslo og Akershus viser til. Vi har vurdert at den aktuelle setningen i rundskrivet om at klageretten til fylkesmannen omfatter vedtak om moderasjonsordninger etter § 3, fraviker fra lovgivers intensjon og gjeldende rett. Det innebærer at § 5 gir klageadgang på fastsettelse av foreldrebetaling når det beløpet foreldrene skal betale, overstiger maksimalprisen, jf. §§ 1 og 4. Kommunens moderasjonsordninger eller vedtak om redusert foreldrebetaling etter § 3 omfattes ikke av fylkesmannens klagebehandling. Klage på vedtak knyttet til moderasjonsordninger skal dermed behandles av kommunens eget klageorgan, jf. hovedregelen om klageinstans i

forvaltningsloven § 28 andre ledd. Denne forståelsen er i tråd med det Kunnskapsdepartementet skriver om gjeldende klagebehandling og forslag til endringer i høringsnotatet av 1. desember 2014, se punkt 5.3 nest siste avsnitt.

Direktoratet mener for øvrig at det er i tråd med lovgivers intensjon, slik den er beskrevet i høringsnotatet fra 2003, at fylkesmannen er klageinstans også i tilfeller der foreldrebetalingen for et deltidstilbud ikke er satt lavere enn for et heldagstilbud, jf. § 2.

Kopi til:

Kunnskapsdepartementet, Postboks 8119 Dep, 0032 Oslo

Vår referanse: 2014/6412